

prositi císaře za milost, kterouž i obdrželi prostřednictvím krále Vladislava. Při slavných službách Božích Fridrich nato korunu drahocenou od krále anglického darem obdrženu sám vstavil Vladislavovi na hlavu, poněvadž dle obyčeje onoho věku císařové a králové neměli u velikých církevních slavnostech přítomni bývati leda pod korunou, a Vladislav své koruny byl v Praze za sebou nechal. Viz Palackého „Dějiny národu českého“, dílu I. částku 2. str. 45—56.

**Královský sirotek**, str. 142. Václav II., syn Přemysla Otakara II., po jeho zahynutí v polích u řeky Moravy v Doleních Rakousích r. 1278 vzat byl jakož osmileté pachole pod poručenství Otty markrabě Brandenburského. Ten zlý a lakomý přejav správu země České, královnu Kunigundu jal, mladého krále Václava do Žitavy v Lužici zavezl a sám odjel; i zanechal v Čechách zástupů dravých Brandenburských, kteříž lidi loupili a mučili a jiného zlého mnoho páchali. Mladý král Václav, trvaje v Žitavě, v nouzi ba o hladu a ve sprostém vlněném rouchu klečival u oltáře, truchliv po vlasti, až pak, po *dvakráte* vykoupen od Pražanů, konečně r. 1283 v Praze, dvanáctiletý, slavně co král uvítán jest.

**Královna v cizině** str. 143. Eliška královna česká, od manžela svého, krále Jana, zanedbána, odebrala se r. 1322 z Čech k zeti svému Jindřichu do Bavor. Zde po tři léta

živa byla v žalostné soukromnosti, útěchu majíc ve svých dítkách Marketě, Anně i Alžbětě, kteráž poslední však r. 1324 v Koubě (Kamb) zemřela. Konečně r. 1325 do vlasti se navrátili, skonala r. 1330, od národu českého velice oplakávána.

**Limb** str. 128, vymyšlené prostranství v zásvětových končinách mezi světem a peklem; klade se místo předpekli. Jungmann. Slovník.

**Methodka** str. 96, studánka blíže Dědic v Moravě, na počátku Hany, nazvaná tak po sv. Methodu, apoštolu slovanském.

**Ochechule** str. 128, báječná panna, kteráž lidi svým chechtáním mámi asi jako Sirena.

**Solun** str. 96, název bulharský hlavního města Thessalonichi v Macedonii, v kterém se narodili bratři sv. Cyrill a Method.

**Staroměstská věž** u Karlova mostu v Praze str. 146. Jak známo, padá děj v dobu obležení Prahy od Švédů r. 1648 v třicetileté válce.

**Víla** str. 129, báječná panna buď povětrná, buď lesní neb polní, buď vodní, Fee.

**Waldštejnové** str. 141. Děj básně padá k době prvního válečného tahu Přemysla Otakara II. na sever, proti pohanským Prusům; založen jest na *pověsti* později v Němcích vzniklé; české souvěké prameny o něm nevypravují. Že rodina Waldštejnů, původem česká, později své německé jméno přijala, z dějepisu známo. Viz Palackého Děj. čes. I. 2. str. 472.

**Zornička** str. 56, u Slováků hvězda večerní.

## O b s a h.

### Oddíl první.

#### Básničky pro děti menší.

	Stránka	Stránka	
Chudé děti. Fr. Doucha . . . . .	3	K andělu strážci. V. Filípek . . . . .	8
Květná zahrada. Fr. Doucha . . . . .	4	Dítko na modlitbách ranních. Česk. nár. . . . .	9
Řeč květin. F. Valouch . . . . .	—	Ranní píseň. Vojt. Nejedlý . . . . .	—
Všecko je od Pána Boha. Fr. Doucha . . . . .	5	Dítko na modlitbách večerních. B. Hahl . . . . .	—
Bůh dobrotivý. K. Vinařický . . . . .	6	Píseň večerní. B. Landrok . . . . .	10
Ke včelince. F. X. Mašek . . . . .	—	Žádost Staročechů. Česká národní . . . . .	—
Pohled k nebi. J. Slotta . . . . .	—	Mějme se rádi! J. Langer . . . . .	11
Otázka. V. Lešetický . . . . .	—	Kratičká modlitba. F. L. Čelakovský . . . . .	—
Modlitba dítek. Fr. Doucha . . . . .	7	První hřích a pokuta. Národní legenda . . . . .	—
Kytička Ježíškovi. V. V. Janota . . . . .	—	Výstraha. V. Štalc . . . . .	—
Andělíček. A. J. Vrtátko . . . . .	—	Sedmíhlásek. B. Landrok . . . . .	—
Anděl strážný všude s námi. B. M. Kulda . . . . .	—	Svědomí. F. S. Štěpánek . . . . .	12
Mějte rádi andělíčka! F. Sušil . . . . .	8	Nebe. J. Burgerstein . . . . .	13
		Pacholátko u potůčku. K. S. Šnaird . . . . .	—
		Dětský věk. V. J. Pícek . . . . .	—
		Matka u kolébky dítěte. F. A. Rokos . . . . .	—

	Stránka		Stránka
Pečlivost mateřská. P. A. Neumann . . . . .	14	Planá jabloň. B. M. Kulda . . . . .	32
Dobré dítě. Fr. Doucha . . . . .	—	Topol. S. K. Macháček . . . . .	—
Šťěstí dítěte. J. B. Šach . . . . .	—	Nespokojená rybička. Fr. Doucha . . . . .	—
Píseň dětská. F. L. Čelakovský . . . . .	15	Vařený rak a vrabec. M. J. Sychra . . . . .	33
Láska k rodičům. Fr. Doucha . . . . .	—	Hrnek po medu. J. Langer . . . . .	—
Chudá Mařenka. F. Valouch . . . . .	16	Beránek a trní. M. S. Patrčka . . . . .	—
Modlitba za rodiče. V. P. Poděbradský . . . . .	—	Kocourova rada. P. Obdržálek . . . . .	34
Modlitba za nemoc. matku. V. Kokořinský . . . . .	—	Osel nemocný a vlk. F. Kaňka . . . . .	35
Dědeček. Česká národní . . . . .	17	Kamzik a medvěd. P. Koubek . . . . .	—
U koho nejradši? F. L. Čelakovský . . . . .	—	Med a jed. Fr. Doucha . . . . .	—
Upřímný bratříček. Fr. Doucha . . . . .	—	Borový stromeček. K. Vinařický . . . . .	—
Věneček bratříčkovi. J. Winter . . . . .	18	Klekánice. Jos. Kolář . . . . .	37
Láska bratrská. Vojt. Nejedlý . . . . .	—	Zlaté jahody. P. J. Šafařík . . . . .	38
Sestra k růžovému stromku. R. Končel . . . . .	—	Odkud se to děje. J. L. Kendík . . . . .	39
Růžička pro sestřinku. F. Všejský . . . . .	19	Charpa. V. Hanka . . . . .	40
Matka se sirotkem. F. Amler . . . . .	—	Skromná fialka. Zd. Němečková . . . . .	—
Píseň sirotků. F. Vacek-Kamenický . . . . .	—	K fialce. V. Růžičková . . . . .	—
Opuštěná. Rukopis Kralodvorský . . . . .	—	Slzy mladosti. F. B. Květ . . . . .	—
Útěcha sirotků. J. Ulrych . . . . .	20	Slavíček se skrívánkem. Št. Kadlinský . . . . .	41
Umřelo děťátko. J. K. Tyl . . . . .	—	Skřivánek. Fr. Doucha . . . . .	—
Dítě u Boha. J. Javornický . . . . .	—	Vlašťovička. J. J. Melichar . . . . .	—
Na hrobek dítěte. J. Solař . . . . .	21	Křepelka. A. M. Krejčí . . . . .	—
Dobré dítě. V. P. Poděbradský . . . . .	—	Křepelinky hlas. F. Šír . . . . .	—
Proba za dítě. V. A. Pohan . . . . .	—	Bílá holubička. V. Bíba . . . . .	42
Škola — květnice. Fr. Doucha . . . . .	—	Políčení na holubičku. Moravská národní . . . . .	—
Škola andělíčků. Jan Svoboda . . . . .	22	Na smrt mého kanárka. D. Kinský . . . . .	—
Škola volá. F. Kurka . . . . .	—	Ptáček. S. D. Trnka . . . . .	43
Hodná školačka. Fr. Doucha . . . . .	—	Vrabec. J. Franta-Šumavský . . . . .	—
Malý školáček; v. Sluníčko . . . . .	23	Neposlušný pejsek. J. Franta-Šumavský . . . . .	—
Píseň před školou. B. Tablic . . . . .	—	Mlsná kočička. Fr. Doucha . . . . .	—
Po školním cvičení. J. z Riegnerů . . . . .	24	Kocour se vyplatil. Fr. Doucha . . . . .	44
Chudý školáček. J. Solař . . . . .	—	Krtek. M. F. Klácel . . . . .	—
Pravé štěstí. F. B. Štěpnička . . . . .	—	Krátká radost. Prof. Jan Purkyně . . . . .	—
Modlitba za učitele. V. P. Poděbradský . . . . .	25	Tulipán. A. Čermák . . . . .	45
Hodný chlapeček. J. Kadavý . . . . .	—	Zvadlá růžička. G. Šoltés . . . . .	—
Hodná holčinka. Fr. Doucha . . . . .	—	Mladý štěp a pachole. J. H. Galaš . . . . .	—
Píseň dítěte veselého. J. Rautenkranc . . . . .	26	Dva sousedé. J. Hýbl . . . . .	46
Práce; v. Vašák . . . . .	—	Mraveniště a mravenec. J. Záborský . . . . .	—
Pilná včelička. Fr. Doucha . . . . .	—	Vávra. F. S. Štěpánek . . . . .	—
Opice a ořech. J. Chmela . . . . .	—	Boženka a kvočna s kuřaty. J. Stýskal . . . . .	47
Včela a čmel. K. Vinařický . . . . .	27	Žádost dívčinky. A. Navrátil . . . . .	—
Mravenec a kopylka. J. Záborský . . . . .	28	Pomoc chudému. Fr. Doucha . . . . .	48
Čihař. Jos. Čejka . . . . .	—	Nezištnost. J. Bačkora . . . . .	49
Ubohý holoubek. V. K. Klicpera . . . . .	—	Hošík pravdomluvný. Fr. Doucha . . . . .	—
Divoká kačka. Slovenská národní . . . . .	29	Studené mléko. B. Peška . . . . .	—
Žalost pro růži. I. B. Staněk . . . . .	—	Co mlsný utřil. A. Čermák . . . . .	50
Stromek a vítr. J. M. Král . . . . .	—	Konec mlsného. Fr. Doucha . . . . .	—
Moucha a hrdlička; v. Kollár . . . . .	30	Nemáme jiných tupit. Š. Bačkora . . . . .	—
Koník a ovčíčka. B. Peška . . . . .	—	Svatý Mikoláš. B. M. Kulda . . . . .	51
Trest neposlušnosti. J. Záborský . . . . .	—	Ptáček umořený. Fr. Doucha . . . . .	52
Vrabec a kůň. F. Rubeš . . . . .	31	Outřpný chlapeček. Fr. Doucha . . . . .	—
Havran a vrána. M. Henryci . . . . .	32	Hodný pastoušek. B. Peška . . . . .	53

	Stránka
Stromky máme šetřit. Fr. Doucha . . . . .	53
Stromek v zimě. Fr. Doucha . . . . .	—
Ptáčkové odletěli. Třeboňský rukopis . . . . .	54
Píseň jarní. R. h. Ch. . . . .	—
Ráno. V. J. Rosa . . . . .	—
Ovečky. L. Semian . . . . .	55
Návrat s pole u večer. F. Šohaj . . . . .	—
V jasné noci. K. Vinařický . . . . .	—
Měsíček a zornička. Samoslav . . . . .	56
Slunce. B. M. Kulda . . . . .	—
Lípa. S. L. Michalovič . . . . .	—
Česká země. M. Zelinková . . . . .	—
Česká řeč. K. B. Tluchořová . . . . .	57
Hlas vlasti. M. Hošková . . . . .	—
Údoličko v otčině. P. Čendekovič . . . . .	—
Píseň o vlasti. A. V. Žitek . . . . .	—
Malý Slovák. J. L. Michalovič . . . . .	—
Bohu, vlasti a králi. J. Ehrenberger . . . . .	58
Průpovědi mravoučné. Od rozlič. spisov. . . . .	—
Přání obsahu obecného. Od rozlič. sp. . . . .	61
Rodičům k rozličným příležitostem . . . . .	62
Rodičům k novému roku . . . . .	63
Rodičům k svátku . . . . .	64
Dědečkovi. Š. Bačkora . . . . .	65
Babičce. B. Peška . . . . .	—
Strýčkovi. B. Peška . . . . .	—
Tetince. Š. Bačkora . . . . .	—
Bratřovi. F. Turinský . . . . .	—
Sestře. F. B. Tomsa . . . . .	66
Učitelovi. J. Bačkora . . . . .	—
Učitelce. F. B. Tomsa . . . . .	—
Veselé děti. J. P. Přibík . . . . .	—
Dřevěná panenka. Fr. Doucha . . . . .	67
Dřevěný koníček. Fr. Doucha . . . . .	—
Hra na vojáky. K. Vinařický . . . . .	68
Vojáček. Česká národní . . . . .	—
Houpačka. S. D. Trnka . . . . .	—
Hra do kola. Moravská národní . . . . .	69
Motýl. Fr. Doucha . . . . .	—
Plavba. Fr. Doucha . . . . .	—
Pošta. Česká národní . . . . .	—
Hudebníček. Fr. Doucha . . . . .	—
Koleda. Národní . . . . .	70
Pomlázka. Národní . . . . .	—
Kozel a pán. Česká národní . . . . .	—
Nezvaná sova. Moravská národní . . . . .	71
Myslivec a sojka. Česká národní . . . . .	—
Hádky: 1. hodinky; 2. jehla; 3. lusk; 4. řetěz a dudy; 5. makovice; 6. pi- šťala; 7. písek; 8. papír na bankovky; 9. kalendář; 10. srdce; 11. hádanka . . . . .	—
Jak si hráti máte. Fr. Doucha . . . . .	72

## Oddíl druhý.

### Básně pro dívky větší.

	Stránka
Dobrota srdce. Fr. Doucha . . . . .	75
Bůh jest. B. Jablonský . . . . .	76
Tvůrce — otec. J. H. Tichý . . . . .	77
Dobrota Boží. N. Vaněk . . . . .	—
Bůh láska. K. Tábořský . . . . .	78
K tobě se modlím. V. Č. Bendl . . . . .	—
Buď vůle tvá. F. L. Čelakovský . . . . .	79
Mocnost modlitby; v. Rechziegel . . . . .	80
Dítko z rána. Fr. Doucha . . . . .	—
Modlitba ranní; v. Kollár . . . . .	82
Píseň ranní. Fr. Doucha . . . . .	—
Dítko u večer. Fr. Doucha . . . . .	83
Modlitba večerní; v. Zimmermann . . . . .	84
Píseň večerní. Jan J. Marek . . . . .	—
Anděl Páně. M. Čacká . . . . .	85
Velká kniha. V. B. Nebeský . . . . .	—
Pane, zůstaň s námi! V. Pelikán . . . . .	—
Prosba v utrpení. Adolf J. Vlček . . . . .	86
Díky za ochranu. Š. Pilarík . . . . .	—
Útěcha v neštěstí. Jan Maróthy . . . . .	—
Píseň slepé Gabriely. Maria Antonia . . . . .	87
Naděje. V. Růžičková . . . . .	—
Nezoufej! B. M. Kulda . . . . .	88
Čas a věčnost. J. Barviř . . . . .	—
Brána k životu. J. Drbohlav . . . . .	—
Věčná je ctnost. M. Straka . . . . .	89
Na ctnost. Š. Hněvkovský . . . . .	—
Odpuštění. Fr. Doucha . . . . .	—
Žádost samoty. P. Jakubovič . . . . .	90
Letní večer. Fr. Doucha . . . . .	—
Po života bouřích. F. B. Trojan . . . . .	91
Náboženství. J. Herzog . . . . .	—
Vykoupení. F. Vetešník . . . . .	92
Světluška. F. Sušil . . . . .	94
Křivonoska. Proško a Kocian . . . . .	—
Kříž ve mraku. Zvěřina z Ruhwaldu . . . . .	95
Sv. Cyrill a Method. Jos. Kolář . . . . .	—
Studánka Methodka. P. Obdržálek . . . . .	96
Sv. Václav a Ratislav. V. A. Svoboda . . . . .	97
Sv. Augustin. D. Kopecký . . . . .	99
Dřevař. J. Soukup . . . . .	100
Len a jeho počátek . . . . .	101
Oslavení kolébky. Dobr. Rettigová . . . . .	103
Písně matčiny. M. Čacká . . . . .	—
Dítky vůkol matky. Fr. Doucha . . . . .	104
Sjednocenost dítě. L. Žello . . . . .	105
Vděčnost k rodičům. Vojt. Nejedlý . . . . .	106
Rozloučení s domovem. L. Štúr . . . . .	—
Zpomínka na vzdálené rodiče. B. Němcová . . . . .	107

	Stránka		Stránka
Sírotkovo lůžko. K. Jar. Erben . . . . .	107	Květinka a její poupátka. K. B. Štorch . . . . .	130
Štědrý večer sirotka. A. Šanta . . . . .	—	Lilie, růže a fialka. V. Růžičková . . . . .	—
U hrobu otce. M. Z. Polák . . . . .	108	Chudobka. L. Tichá . . . . .	131
U hrobu matěře. A. Tukačová . . . . .	—	Věneček. B. Nosák . . . . .	—
Ochránce sirotků. Fr. Doucha . . . . .	109	Na skřivánka. A. Šemerová . . . . .	—
Synáček u Boha. Š. Vrána . . . . .	111	Slavík. Jan Kollár . . . . .	132
Kostelíček. E. Kaizl . . . . .	—	Příčina veselosti. V. Svoboda-Minický . . . . .	—
Zachráněné dítě. V. Bradáč . . . . .	112	Na pláč úsměch. A. Slavíček . . . . .	—
Matka ke své dcerušce. A. H. Skultety . . . . .	113	Vinař. Vojt. Nejedlý . . . . .	133
Otcovo naučení. J. Palkovič . . . . .	—	Cena dobrého vychování. Vinc. Nejedlý . . . . .	—
Otec duchovní. F. Šohaj . . . . .	114	Řetěz. F. Turinský . . . . .	134
Berla posvátná. Jos. Smetana . . . . .	115	Lví jinoch. Prof. Jan Purkyně . . . . .	—
Věneček míru. Fr. Doucha . . . . .	—	Uražená příroda. B. Jablonský . . . . .	136
Proba za učitele. J. Palkovič . . . . .	116	V přírodě blaho. K. Püner . . . . .	—
Před školním vyučováním; v. Dráždík . . . . .	—	Jaro. J. Th. Krof . . . . .	—
Po škole. Fr. Doucha . . . . .	117	Vitání jara. J. Holý . . . . .	137
Předlička. Vojt. Nejedlý . . . . .	—	Jeseň. J. Mockovčák . . . . .	—
Povzbuzení k pilnosti. Fr. Doucha . . . . .	118	Jitro. V. Ráb . . . . .	138
Umění a ctnost. A. Langhofer . . . . .	—	Večer. J. S. Tomček . . . . .	—
Příčinnost. F. Hajniš . . . . .	—	Měsíc a hvězdy. J. V. Houška . . . . .	—
Jablíčko. A. J. Vrtátko . . . . .	119	Rozkošné údolí. M. Z. Polák . . . . .	139
Rozdíl dvou klasův. V. Stach . . . . .	120	Na výšinách. K. Kuzmány . . . . .	—
Štěpné jablko a země. M. S. Patrčka . . . . .	—	Touha. F. L. Rieger . . . . .	—
Lev a myš. F. Dostal . . . . .	121	Modlitba na Hostýně. V. Furch . . . . .	140
Vrána a liška. A. J. Puchmír . . . . .	—	Koruna. J. E. Vocel . . . . .	—
Pýcha a pokora. D. Krnůch . . . . .	122	Waldštejnové. J. Linda . . . . .	141
Přátelství. Berger . . . . .	—	Královský sirotek. B. Peška . . . . .	142
Zevnitřní a vnitřní nepřítel. Ant. Marek . . . . .	123	Královna v cizině. J. E. Vocel . . . . .	143
Lesní strom na silnici. V. Mencl . . . . .	—	Jiří Popel z Lobkovic. S. K. Macháček . . . . .	—
Pomíjitelnost. K. H. Mácha . . . . .	124	Jan Hanibalec. A. Štrauch . . . . .	145
Housenka. Vojt. Nejedlý . . . . .	—	Staroměstská věž. F. B. Trojan . . . . .	146
Chycená smrt. B. Líman . . . . .	125	Otčina. Od rozličných spisovatelův . . . . .	—
Sejček. V. J. Hálek . . . . .	127	Naučné průpovědi. Od rozlič. spisov. . . . .	149
Lázeň Libušina. J. Jar. Kalina . . . . .	—	Doslov . . . . .	156
Planá růže. J. K. Chmelenský . . . . .	129	Některá vysvětlení . . . . .	—

### Napravení omylů.

(Číslem prvním značí se stránka, druhým sloupec, třetím řádek.)

*Býti má* na str. 7 v sloupci I. v řád. 1: tatíčka-li, matku — 11, II. 19: zahlédne — 15, II. 31: matce drahé — 16, II. 13: co průvodce — 20, I. 6: Kralodvorský — 49, I. 18: kdyby — 98, I. 24: mece kopím — 104, I. 18: květ se koří — 127, I. 25: bouchlo na polici — 127, I. 26: „Však zhasilo to svíci!“ — 151, II. 21: Květy 1842. —

